

Predarea folosind metodele activ-participative în învățământul primar

Stamatoiu Ancuța, Școala Gimnazială Nr. 2 Motru-Gorj

*<< ...Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu.
Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață.
Dă-mi, te rog, acele lucruri care mă vor îndrepta spre fericire.
Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume...>>¹*

Lumea se află într-o continuă evoluție, astfel că și învățământul trebuie să țină pasul cu aceasta, iar noi, cadrele didactice, trebuie să ținem pasul cu copiii din ziua de azi care sunt dornici de a cunoaște cât mai multe, cât mai repede, iar accesul la informație este destul de accesibil datorită existenței internetului și a rapidității cu care informația circulă.

Astăzi, când școala trebuie să răspundă exigențelor contemporaneității, la nivelul ciclului primar se conturează dezvoltarea unei noi abordări educaționale. Este vorba de o abordare care determină organizarea și trăirea unor experiențe de învățare ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări dorite în comportamentul copilului de astăzi, o abordare care încearcă o îmbinare suplă a ideilor pedagogiilor alternative moderne, cu ideile pedagogiei tradiționale autohtone, este vorba de *interactivitatea activităților de învățare*.

În societatea actuală se înregistrează un puternic proces evolutiv care obligă toate categoriile sociale să țină pasul, inclusiv educația. Ne aflăm în era tehnologiei și a informației rapide, iar nevoile și cerințele copiilor ne pretind o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice și procesului instructiv în sine. În acest context este nevoie ca și școala să se reorganizeze, prezentând structuri, mecanisme și servicii modernizate sau noi, pe care să le poată oferi la standardele necesare noilor roluri și responsabilități care i se atribuie.

Metodele interactive de grup acționează asupra modului de gândire și de manifestare a școlarului. Prin aplicarea lor, metodele interactive își exercită capacitatea de a selecta informații, de a comunica idei și deprind comportamente de învățare necesare în viața de școlar și de adult.

¹ Mamie Gene Cole, *Child's Appeal*, ap.(apud) Scladan Simina Silvia, *Universul Bucuriei*, Suceava, Editura Lidana, 2009

Folosind metodele interactive, acestea aduc o notă de noutate, de dinamism și plăcere în a învăța, copilul devine efectiv propriul său formator descoperind o nouă experiență interrelaționând, căpătând astfel încredere în capacitățile individuale precum și în cele ale grupului.

O influență semnificativă asupra educării sau mai bine spus asupra dezvoltării armonioase a personalității umane la vârsta școlară o are modul în care cadrul didactic reușește să transmită informația elevilor.

Nevoia copilului de a cunoaște cât mai multe, curiozitatea pentru tot ceea ce îl înconjoară, dorința acestuia de a cerceta lucrurile care îi stârnesc un minim de interes precum și capacitatea sa de asimilare a unei mari cantități de cunoștințe, au constituit pentru mine un punct de plecare în alegerea acestei teme.

Metodele și tehnicile interactive pot influența și facilita însușirea unor noțiuni noi într-o formă nouă și atractivă, dar pot de asemenea crește randamentul școlar. Fiecare copil există un potențial care, dacă este stimulat și antrenat, poate fi valorificat, concretizat, obiectivizat în mai multe domenii ale cunoașterii și care poate determina creșterea nivelului actului instructiv-educativ. Tehnicile de lucru interactive folosite în cadrul activităților sunt îndrăgite de colectivul de copii, obținând o participare mai mare din partea lor, că pot dezvolta copiilor spiritul de observație, atenția, operațiile gândirii și mai ales gândirea logică, creatoare, interpretarea personală în funcție de volumul de cunoștințe acumulate în experiența de viață a fiecărui copil, le educă răbdarea și perseverența și totodată ajută la obținerea unor rezultate îmbucurătoare la învățatură.

Metodele au fost alese și folosite într-un șir de activități, combinate în așa fel încât să capteze și să stimuleze interesul, copiii au călătorit într-o lume a cunoașterii, în care au întâlnit probleme, dificultăți din viața reală, locuri despre care au auzit sau nu, plante și animale deosebite pe care au fost încântați să le descopere și să le asimileze într-o manieră plăcută.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele stârnesc interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mult mai activă. Acest tip de interactivitate determină identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea elevului în stăpânul propriei transformări și formări. Ele au menirea de a fi un instrument important care să permită trecerea din planul „design-ului instrucțional” într-unul complex, al acțiunii de predare. Acestea ridică gradul de interes din

partea elevilor în ceea ce privește participarea activă la lecție, stimulând elevii în realizarea conținuturilor și aplicarea lor în viața reală.

Domeniul în care învățătorul are o deplină libertate de alegere, selectare, inovare este cel al metodelor de învățământ, al mijloacelor didactice și al formelor de organizare a activității de predare-învățare. Învățătorul trebuie să fie capabil de a utiliza o anumită metodă modernă activatoare la o anumită lecție și la momentul potrivit din cadrul orei, urmărind participarea activă a elevilor pe parcursul întregii lecții. Pentru aceasta, cadrul didactic trebuie să dețină competențe cognitive, dar și metodologice.

În ultimii ani au apărut multe studii, s-au derulat cercetări care au pus în evidență superioritatea metodelor activ-participative în raport cu cele expositive care îl transformau pe elev într-un receptor pasiv. Metodele și procedeele interactive îl determină pe elev să se implice activ în redescoperirea cunoștințelor, să analizeze, să compare, să argumenteze, să rezolve situații problematice. S-a constatat că implicarea activă a elevilor în procesul predării-învățării are consecințe directe atât în planul dezvoltării proceselor intelectuale (gândirea creatoare, operativitatea gândirii, analiza, sinteza, generalizarea, spiritul de observație, imaginația, memoria logică), precum și al celor motivațional- afectiv-volitive (motivația intrinsecă, calitățile voinței, emoții superioare, intelectuale) cu rezultate evidente în creșterea randamentului școlar.

Totodată avem în vedere valențele activ-participative în planul formării și dezvoltării unor capacități și competențe de comunicare și relaționare psihosociale (sociabilitatea, spiritul de echipă, inteligența emoțională, capacități de autocunoaștere și autoevaluare).

Astfel că introducerea și utilizarea metodelor activ-participative în procesul instructiv-educativ este o necesitate și mai ales o temă de actualitate a cărei eficiență voi încerca să o evidențiez în capitolele ce urmează, lucrarea vrând a fi și o invitație la meditație și sensibilizare a cadrelor didactice în ceea ce privește importanța și eficiența formativă a metodelor moderne interactive de predare-învățare în procesul instructiv-educativ.